

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat /Grau en Història, Arqueologia i Arts cristianes				
Assignatura		3G1003 – 2CP003 FONTS HAGIOGRÀFIQUES I LITÚRGIQUES				
Any	2022-2023	Curs	Tercer / Curs Pont	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	Primer semestre	Hores setmanals	2	Cicle	Primer	
Professor/a	Dr. Gabriel Seguí i Trobat i Dr. Bartomeu Martínez			Llengua	Català	

DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ:

Litúrgia romana, tradicions litúrgiques, historiografia litúrgica, història cultural i de les mentalitats, lectura i interpretació de textos litúrgics.

REQUISITS I ORIENTACIONS PRÈVIES:

- Coneixement suficient de la llengua llatina i de llengües modernes.
- És preferible haver cursat abans l'assignatura Iniciació a les fonts de la litúrgia romana.

OBJECTIUS:

General:

Comprendre els llibres litúrgics medievals de la tradició romana com a fonts d'informació històrica.

Específics:

- Conèixer la tipologia del patrimoni bibliogràfic medieval de la litúrgia romana.
- Analitzar els principals elements de la tradició litúrgica medieval romana, per entendre la seva estructura i el seu contingut.

COMPETÈNCIES:

Competències transversals (genèriques):

- Estudi dels llibres litúrgics medievals romans amb els criteris de la investigació científica, tenint en compte els progressos de la historiografia general i eclesiàstica.
- Investigació de la relació entre història de la litúrgia, història de la teologia i història del pensament, especialment a l'Occident.

Competències específiques:

- Comprensió dels llibres litúrgics en el seu context cultural .
- Relació de les dades dels llibres litúrgics amb els resultats de la història medieval general.
- Descobriments de la relació entre ritualitat, cultura i pensament teològic.

CONTINGUTS:

Introducció

Unitat 1. Un exemple metodològic de tractament històric de les fonts litúrgiques: litúrgia i productivitat agrària a l'Edat Mitjana mallorquina (Gabriel Seguí)

Unitat 2. Descripció i tractament documentals dels llibres litúrgics

Unitat 3. Els llibres de la litúrgia romana medieval

Unitat 4. Anàlisi històrica de les principals fonts litúrgiques:

4.1 El missal

4.2 El breviari

4.3 El ritual

4.4 Les fonts hagiogràfiques

4.5 Les fonts paralitúrgiques

4.6 La lectura històrica de documentació amb informació litúrgica: inventaris d'esglésies, obituaris i necrològics, i actes episcopals de visita pastoral.

METODOLOGIA D'ENSENYAMENT-APRENTATGE:

Metodologia d'ensenyament:

- a) El professor presentarà els continguts bàsics del programa segons la metodologia que exposarà al començament de curs.
- b) Els alumnes prepararan les classes teòriques mitjançant la lectura personal del llibre de text, dels treballs pràctics i de la bibliografia indicada en cada unitat didàctica.

Metodologia d'aprenentatge:

- a) Classes presencials.
- b) Treballs individuals i en grup.
- c) Estudi personal.
- d) Tutories col·lectives i personalitzades.

AVALUACIÓ:

Criteris d'avaluació:

- a) Capacitat per assimilar els continguts bàsics de la matèria.
- b) Capacitat per a l'anàlisi crítica i comparativa dels llibres litúrgics romans.
- c) Participació competent a classe.
- d) Aplicació de la metodologia científica segons els criteris del *Llibre d'estil* de la Facultat de Teologia de Catalunya.
- e) Coneixement i ús adequat del vocabulari tècnic litúrgic.

Tècniques d'avaluació:

- a) Recensions sobre la bibliografia assenyalada pel professor.
- b) Treballs sobre els llibres que són objecte d'estudi.
- c) Treball d'investigació final sobre un tema acordat amb el professor.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- a) Gabriel SEGUÍ TROBAT, *Iniciación a las fuentes de la liturgia romana. Los libros litúrgicos romanos anteriores al concilio de Trento*. Cuadernos Phase 222. Barcelona 2017 [llibre de referència].
- b) BASURKO, X. *Historia de la liturgia*. Centre de Pastoral Litúrgica. Barcelona 2006.
- c) FOLSOM, C., *I libri liturgici romani*, en A. J. CHUPUNGCO (dir.), *Scientia liturgica*. Vol. I. Casale Monferrato 1998, pp. 263-330.
- d) MARSILI, S., PINELL, J., TRIACCA, A. M., FEDERICI, T., NOCENT, A., NEUNHEUSER, B., *Anamnesis*. Vol. 2: *La liturgia, panorama storico generale*. Torino 1978.

- e) NEUNHEUSER, B., *Storia della liturgia attraverso le epoche culturali*. Tivoli 1983³.
- f) RIGHETTI, M., *Historia de la liturgia*. 2 Vols. Madrid 1955.
- g) RUIZ GARCÍA, E., *Manual de codicología*. Madrid 1988.